

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

Кафедра кримінального права

Лабораторія «Інновації у сфері кримінальної юстиції»

Одеський осередок ВГО «Асоціація кримінального права України»

КОНСЕРВАТИВНО-ЛІБЕРАЛЬНІ ІДЕЇ ОДЕСЬКОЇ ШКОЛИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

МАТЕРІАЛИ

Одеської науково-практичної конференції

24 листопада 2023 року

Видавництво
«Юридика»
2024

УДК 343.2/.7:340.123(477.74)(062.552)
К65

Відповідальний за випуск **Ю. Ю. Коломієць.**
Матеріали видано в авторській редакції.

Консервативно-ліберальні ідеї Одеської школи кримінального права : матеріали Одеської наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 лист. 2023 р.) / відп. ред. проф. Ю. Ю. Коломієць. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. – 252 с.

ISBN 978-617-8263-98-0

У збірнику матеріалів Одеської науково-практичної конференції «Консервативно-ліберальні ідеї Одеської школи кримінального права» відображено консервативні і ліберальні ідеї професорсько-викладацького складу кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія», аспірантів, студентів, школярів, які цікавляться проблемами сучасного кримінального права України, а також практиків, готових до співробітництва з науковцями.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, практиків, небайдужих до кримінально-правової протидії кримінальним правопорушенням.

УДК 343.2/.7:340.123(477.74)(062.552)

ISBN 978-617-8263-98-0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2024

Балобанова Дар'я Олександрівна Вимоги якості кримінального закону	64
Полянський Євген Юрійович Щодо подальшого розвитку інституту кримінального покарання в українському праві	70
Шостак Олена Миколаївна Євроцентричність українського кримінального законодавства: принцип субсидіарності та право на життя	76
Тавлуй Олена Вікторівна Контрабанда в Одесі: проблеми та шляхи подолання	82
Абакіна-Пілявська Людмила Миколаївна Окремі питання незаконного використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги	86
Іванова (Кедик) Вероніка Петрівна Етика та закон: межі кримінальної відповідальності у медицині	91
Степаненко Оксана Василівна Кібернасильство як форма домашнього насильства	95
Ободовський Олександр Васильович Про об'єкт військових кримінальних правопорушень за проектом нового Кримінального кодексу України: постановка питання	102
Берш Анастасія Яковлівна Кримінальна відповідальність у контексті психічних станів, виниклих під час бойових завдань	109
Пономаренко Денис Васильович Вчинення діяння в умовах воєнного стану як кваліфікуюча ознака кримінального правопорушення	114
Камінський Петро Валерійович Перспективи удосконалення кримінально-правового впливу на явище примушування до шлюбу	121
Малишева Марина Валеріївна Кримінально-правова охорона біологічних прав людини	125
Мальцев Максим Вікторович Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки на виробництві: правовий аналіз	130
Павлова Олександра Сергіївна Кримінальна відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів в Одесі	134

Іванова (Кедик) Вероніка Петрівна

адвокат, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
Національного університету
«Одеська юридична академія»

Наукова біографія

15 жовтня 2011 року вступила до аспірантури на кафедру кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія». 07 травня 2021 року захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08: кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Тема дисертації «Назва дисертації: «Універсальний та реальний принципи чинності кримінального закону України про кримінальну відповідальність». В 2021 року Рішенням Вищої атестаційної комісії України присуджено науковий ступінь кандидата юридичних наук зі спеціальності кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Рішенням Атестаційної колегії в 2022 року присвоєно вчене звання доцента кафедри кримінального права. Взагалі маю понад сорока наукових праць.

Наукові інтереси: кваліфікація кримінальних правопорушень, що вчиняються медичними працівниками, кримінальна відповідальність медичних працівників.

ЕТИКА ТА ЗАКОН:

МЕЖІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У МЕДИЦИНІ

Етика та закон: межі кримінальної відповідальності у медицині є надзвичайно актуальною в Україні з різних причин. По-перше, це пов'язано зі зростанням юридичної обізнаності населення та підвищенням вимог до якості медичних послуг. У сучасному світі пацієнти більше не готові миритися з недбалістю або помилками лікарів, що може вести до серйозних юридичних наслідків. По-друге, розвиток медичних технологій і процедур створює нові юридичні дилеми. Наприклад, питання щодо кінцевих стадій життя, евтаназії,

генетичних тестів, або клінічних експериментів вимагають чіткого розуміння як медичної етики, так і юридичних норм. Третім важливим аспектом є міжнародне впровадження стандартів лікування та дотримання прав пацієнтів. Україна, інтегруючись в європейський та світовий медичний простір, має адаптувати свої закони та етичні кодекси до міжнародних норм.

Крім того, враховуючи події в Україні, існує потреба в ретельному розгляді питань, пов'язаних з медичною допомогою в умовах конфлікту, етикою надання допомоги пораненим, а також використанням медичних знань і навичок у неконвенційних або екстремальних умовах.

Таким чином, дана тема є важливою для розуміння сучасних викликів у сфері медицини, а також для розробки балансу між забезпеченням високоякісної медичної допомоги, захистом прав пацієнтів і дотриманням законодавства.

Також важливо згадати про вплив соціальних та культурних змін на медичну практику. З одного боку, це стосується змін у суспільному ставленні до медичної таємниці, інформованої згоди, та автономії пацієнта. З іншого боку, це також пов'язано зі зростаючою роллю цифрових технологій в медицині, що породжує нові виклики для захисту персональних даних пацієнтів.

Ще одним аспектом, який варто врахувати, є вплив економічних факторів на медичну етику та законодавство. В умовах обмежених ресурсів, особливо в державних медичних установах, виникають питання щодо справедливого розподілу медичних послуг та доступності лікування для всіх верств населення.

Крім того, в Україні актуальним є питання професійної відповідальності лікарів. Сучасний світ вимагає від медичних працівників не тільки високої кваліфікації, але й здатності відповідати за свої рішення та дії перед пацієнтами, законом, та професійною спільнотою.

Нарешті, в Україні, як і в багатьох країнах світу, існує потреба у вдосконаленні законодавчої бази, яка б регулювала медичну практику, з метою її адаптації до сучасних реалій та викликів. Це включає не тільки кримінальне законодавство, але й нормативи, що стосуються ліцензування, сертифікації, та контролю якості медичних послуг.

Питання етичної поведінки у медицині залишаються предметом гострого дебату. Визначення моменту, коли етичне порушення перетворюється на кримінальне діяння, є ключовим у формуванні правил медичної етики. напиши тези до даного речення.

Неоднозначність етичних меж: Етичні стандарти у медицині часто мають суб'єктивний характер, що призводить до різного трактування однакових ситуацій різними медичними працівниками та юристами.

Критерії для криміналізації етичних порушень: Необхідно розробити чіткі критерії, за якими етичні порушення можуть бути визнані кримінальними діями, для забезпечення правової визначеності.

Відповідальність за етичні рішення: Законодавство повинно враховувати складність етичних рішень у медицині та диференціювати відповідальність між умисними, ненавмисними та необхідними діями.

Соціальні наслідки криміналізації: Потрібно оцінити соціальні наслідки перетворення етичних порушень на кримінальні дії, у тому числі вплив на професійну практику та відносини з пацієнтами.

Роль професійних медичних організацій: Професійні медичні організації повинні брати активну участь у формуванні етичних норм та принципів, що можуть служити основою для законодавчих рішень.

Правова освіта для медичних працівників: Надання медичним працівникам якісної правової освіти є ключовим для забезпечення дотримання етичних та правових норм у їхній діяльності.

Діалог між медициною та правом: Необхідність ведення відкритого діалогу між медичними працівниками, юристами та законодавцями для досягнення взаєморозуміння у питаннях етики та права.

Захист прав пацієнтів: Забезпечення захисту прав пацієнтів має залишатися пріоритетом у будь-яких дискусіях про кримінальну відповідальність медичних працівників.

Отже, ця тема є надзвичайно важливою для сучасного українського суспільства, оскільки вона торкається фундаментальних питань, пов'язаних із здоров'ям та благополуччям громадян, відповідальністю медичних фахівців, а також правовими аспектами медичної практики.

Розгляд цієї теми вимагає комплексного підходу, що включає аналіз медичної етики, правових норм, соціальних очікувань та технологічних змін. Важливо, щоб у цьому процесі брали участь медичні фахівці, юристи, законодавці, а також громадськість, щоб забезпечити розуміння та врахування всіх аспектів цього складного питання.

Забезпечення ефективної взаємодії між медичною етикою та законодавством, а також пошук балансу між правами пацієнтів,

обов'язками лікарів та вимогами закону, є ключовим для створення справедливої та ефективної медичної системи в Україні.

Ключові слова: медична етика, кримінальна відповідальність, медичні помилки, професійна відповідальність, права пацієнтів, етичні дилеми, Стандарти медичного обслуговування, недбалість, професійні медичні стандарти, відповідальність за ненавмисні дії.

Key words: medical ethics, criminal liability, medical errors, professional liability, patients' rights, ethical dilemmas, Standards of medical care, negligence, professional medical standards, liability for unintentional actions.